

بررسی و تحلیل مصرف سرانه الیاف

ترجمه: آزاده موحد

چکیده

به گفته‌ی الکساندر پاشوس^۱ -انسان‌شناس- بشر بیش از ۷۵۰۰۰ سال است که با یک الگوی مشخص لباس بر تن می‌کند. در نتیجه صنایع نساجی و پوشاک جهان در طول این سال‌ها در زمینه‌ی پسرقت‌ها و رکودهای بی‌شمار، چالش‌های ناشی از نوآوری‌های فنی، محدودیت‌های موجود در عرصه‌ی تجارت، جابجایی‌ها، تغییرات عرصه‌ی مد و سیاست مهارت‌های جامعی را کسب کرده است.

تغییر در بازار

لغو توافقنامه‌ی MFA^۲ در پایان دسامبر ۲۰۰۴ باعث ایجاد تغییرات چشمگیری در صنایع جهانی و افزایش چشمگیر بهره‌وری شده است. لغو MFA تصادفاً هم زمان با اجلاس توسعه دوحه بوده است که مربوط به کاهش تعرفه‌های گمرکی منسوجات و پوشاک می‌باشد. دوره‌ی ده ساله‌ی لغو MFA باعث پیشروی شرکت‌های بین‌المللی در راستای زنجیره‌ی نساجی و انتقال کارخانجات تولیدی آن‌ها به مناطق رقابت‌پذیرتر و دارای هزینه‌ی تولید پایین‌تر شده است. حتی بازار نساجی جهانی نیز به دلیل تجمع ظرفیت‌های جدید در بیشتر کشورهای آسیایی بهبود یافته است. افزایش فرصت‌های شغلی و در نتیجه درآمدهای شخصی بالاتر در این کشورها باعث افزایش مصرف نساجی شده است. نرخ رشد جدید به وضوح بالاتر از مقدار آن در گذشته است و میانگین نرخ رشد سالانه از اواسط دهه‌ی ۱۹۶۰، ۲/۷٪ می‌باشد.

پویایی بازار

درک تغییر و تحولات موجود در صنایع نساجی (شکل ۱) نیاز اولیه برای پیش‌بینی پیشرفت‌های آتی این صنعت است. با در نظر گرفتن میانگین نرخ رشد سالانه به عنوان مبنای سهم بازار نساجی تا سال ۲۰۲۰، ۱۰۶ میلیون تن و تا سال ۲۰۳۰، ۱۳۹ میلیون تن خواهد بود. این ارقام با میانگین مصرف سرانه‌ی ۱۳/۹ kg در سال ۲۰۲۰ (۱۶/۷ kg در سال ۲۰۳۰) متناظر است. این رقم در سال ۲۰۱۲، ۱۲/۲ kg بوده است. با در نظر گرفتن دورنمای فوق به دو دلیل ممکن است تردیدهایی در این رابطه وجود داشته باشد. رشد جمعیت و درآمدهای شخصی دو عامل مهم تاثیرگذار بر میزان مصرف در صنایع نساجی هستند که منجر به ایجاد تغییرات می‌شوند.

در حالی که میزان تقاضای سرانه در آمریکای شمالی، اتحادیه‌ی اروپا و ژاپن به ترتیب به ۳۰، ۲۷ و حدود ۲۰ kg می‌رسد، این میزان در برزیل و جمهوری خلق چین به سختی به ۱۵ kg رسیده و در روسیه نیز حدود ۱۲ kg می‌باشد. میزان مصرف در این کشورها بیشتر از متوسط جهانی است. آنها با داشتن جمعیتی کمتر از ۴۰٪ جمعیت جهان بیش از نیمی از الیاف تولید شده در دنیا را مصرف می‌کنند. میزان مصرف باقیمانده‌ی ۶۰٪ جهان که حدود ۴/۵ میلیارد نفر است حدود ۹ kg الیاف در سال می‌باشد.

در شکل ۳ می‌توان مطالب فوق را مشاهده کرد. پیش‌بینی می‌شود کشورهای پر جمعیت جهان نظیر هند، اندونزی، پاکستان، نیجریه و بنگلادش با مجموع جمعیتی حدود ۲ میلیارد نفر تا سال ۲۰۳۰، ۵۰۰ میلیون نفر مصرف‌کننده‌ی جدید داشته باشند (شکل ۴).

در حال حاضر میانگین مصرف سرانه در این کشورها ۶/۵ kg است. در نتیجه رشد بی‌رویه‌ی جمعیت ممکن است تا حدودی بتواند اعداد و ارقام مربوط به رشد جهانی صنعت در گذشته را جبران کند.

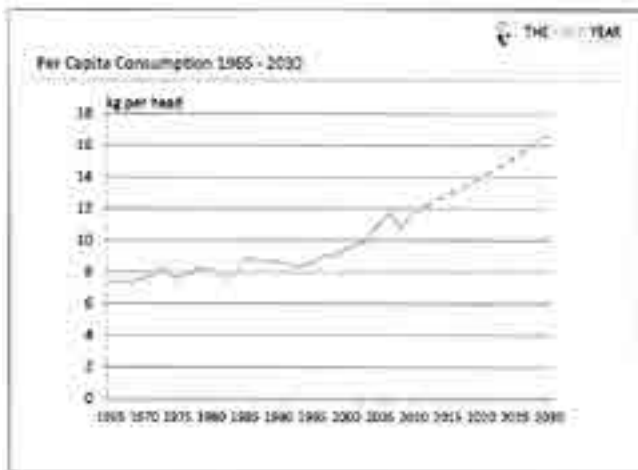
سایر عوامل

به طور حتم عوامل دیگری نیز بر میزان مصرف منسوجات تاثیر گذار هستند و باید محاسبه و در نظر گرفته شوند. در این راستا می‌توان به عواملی نظیر در دسترس بودن مواد اولیه ی خام، زمان، کوتاه شدن دوره های مد، تغییرات آب و هوایی، پایداری و بازیافت اشاره کرد.

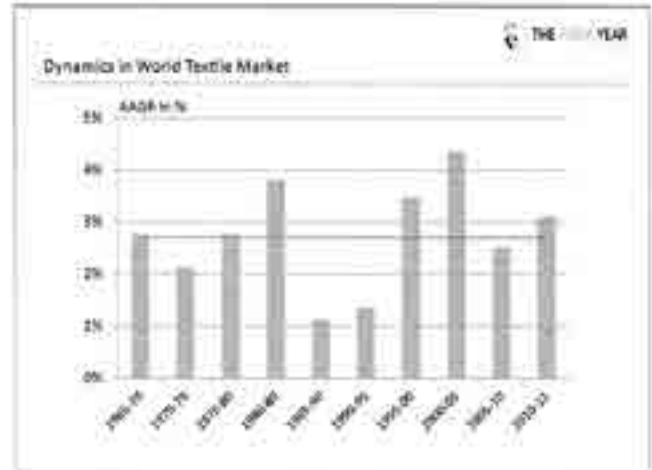
واضح است که افزایش سرمایه گذاری دولت بر روی زیرساخت‌ها و تحرک و پویایی نیز بر میزان مصرف آینده تاثیر گذار است، برای مثال افزایش تقاضای مصرف‌کننده برای محصولات پزشکی و بهداشتی به دلیل افزایش درآمد و تغییر رفتار مصرف‌کننده. این عوامل جزئی ضرورت سازگاری و هماهنگی دقیق با شرایط

1. Alexander Pashos

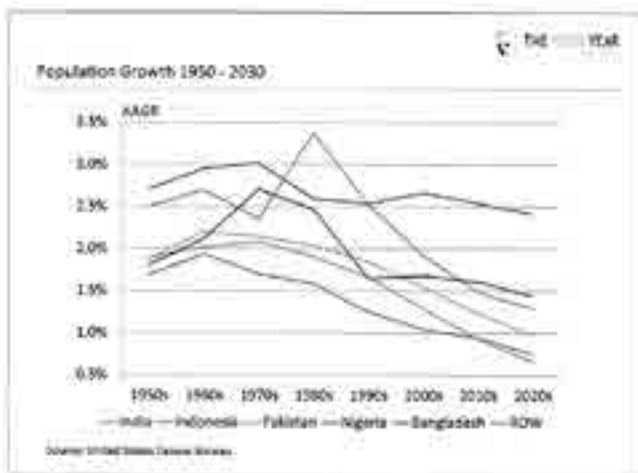
2. Multifiber Arrangement

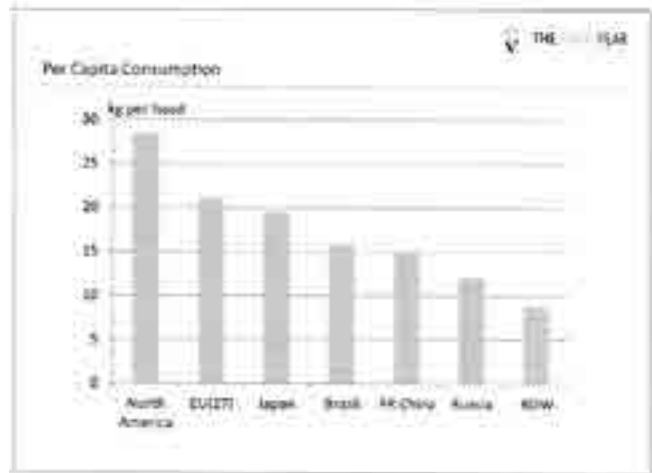
شکل ۲- روند مصرف سرانه الیاف

شکل ۱- تاریخچه ی تغییر و تحولات در صنایع نساجی

شکل ۴- رشد جمعیت در هر کشور

شکل ۳- مصرف سرانه الیاف در هر منطقه

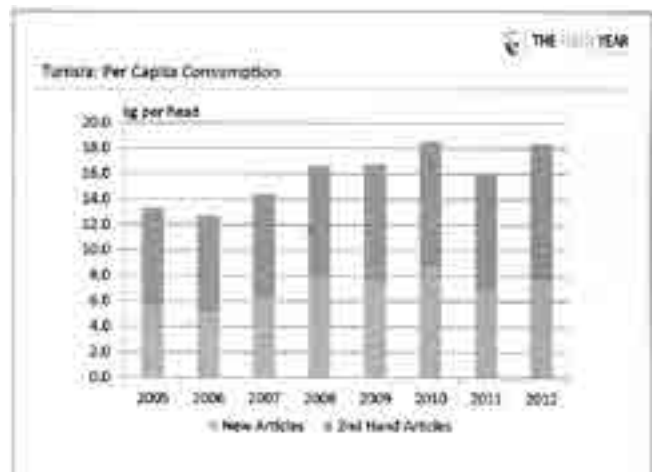
محلی را ایجاد می کنند. با این حال حجم بیش از ۴ میلیون تنی لباس های مصرف شده را نیز باید در زمره ی عوامل تاثیر گذار بر مصرف منسوجات به شمار آورد. این عامل نمایانگر مصرف بالای منسوجات در بعضی از کشورها نظیر تونس می باشد.

در دسترس بودن

در مطالعات جدید که توسط کمپانی Fiber Year به چاپ رسیده است، بیش از ۱۰۰ کشور مورد بررسی قرار گرفته اند. در این نوشته مصرف سرانه ی هر کشور بین سال های ۲۰۰۵-۲۰۱۲ و پیش بینی برای سال ۲۰۲۰ نشان داده شده است. در ماه اکتبر تمام جزئیات مربوطه شامل جداول مشخص در وب سایت www.thefiberyear.com آرایه خواهد شد.

مرجع:

Andreas Engelhardt, "Analysis of Per Capita Fiber Consumption", International Fiber Journal, October 2013

شکل ۵- مصرف سرانه لباس های نو و پوشیده شده